

Stand van zaken projectenaanpak digitale criminaliteit

juni 2025

In de eerste stuurgroepvergadering digitale veiligheid van 28-04-25 is gevraagd om een stand van zaken van de lopende projectenaanpak 2024-2025. De evaluatie van de lopende projectenaanpak vindt plaats in Q4 2024, mede ten behoeve van een nieuwe projectenaanpak 2026-2027.

Start Stuurgroep

In de projectenaanpak staat benoemd: *Voor de bestuurlijke aansturing en onderlinge samenhang van de vier cyberwegen wordt een stuurgroep voorgesteld voor het brede spectrum van digitale veiligheid.* Deze stuurgroep is op 28 april 2025 met elkaar van start gegaan. Samenstelling, werkwijze en ambities waarmee gestart wordt staan genoemd in een (concept) ambitiedocument.

Samenstelling expertteam

In oktober 2024 is voor de duur van twee jaar een projectleider digitale veiligheid voor 16 uur in de week gestart voor het Platform IVZ Twente. Het expertteam bestaat op dit moment uit de projectleider, regiocoördinator van het Platform IVZ, drie gemeentelijke medewerkers en een aanjager digitale transformatie van de politie.

Tijdens de looptijd van de projectenaanpak is er een expertteamlid langdurig uitgevallen, een expertteamlid gestopt in verband met andere lokale werkzaamheden en de vertegenwoordiging vanuit het OM gestopt i.v.m. een andere interne functie. Op dit moment loopt een uitvraag om de bezetting van het expertteam weer aan te kunnen vullen met twee collega's van gemeenten. Daarnaast sluit het OM in de vorm van een adviseur cyber per juni 2025 aan bij het expertteam, zodat het OM weer vertegenwoordigd is.

Stand van zaken deelprojecten

Per benoemd project in de projectenaanpak volgt een update over de stand van zaken.

(herhaling) masterclass Twente digitale criminaliteit

Na een succesvolle eerdere editie op het gemeentehuis in Goor is er op 17 oktober een volgende masterclass gepland t.b.v. deskundigheidsbevordering. Het thema is dit keer online aangejaagde ordeverstoring, waarbij het CCV de bijeenkomst gaat verzorgen. Hiervoor zijn IVZ'ers, AOV'ers en collega's die betrokken zijn bij maatschappelijke onrust uitgenodigd.

Implementatietraject cyberweerbaarheidsprogramma's voor gemeenten

In de periode februari-juni 2024 hebben groepjes saxion-studenten vanuit het S&S-lab (safety&security) samen met 8 gemeenten cyberweerbaarheidsprogramma's geïmplementeerd. De uitkomsten zijn met alle gemeenten gedeeld. Op dit moment loopt er sinds januari opnieuw

een traject met 7 gemeenten. Op 30 juni staat er een eindbijeenkomst gepland met Saxion en gemeenten. De resultaten zullen opnieuw met alle gemeenten worden gedeeld.

Online aangejaagde ordeverstoringen

Landelijke ontwikkelingen op dit thema in ontwikkeling worden door het expertteam op de voet gevolgd. In oktober is er een masterclass op dit thema, verzorgd door het CCV (zie 1.). Vanuit Twente dragen we ook bij met casuïstiek voor het onderzoek dat het veiligheidsnetwerk Oost-Nederland op dit thema met NHL Stenden uitvoert. Als laatst gaan twee leden van het expertteam deelnemen aan de leergang Aanpak van online ordeverstoringen bestaande uit een collegereeks, waarbij we de opgedane kennis en vaardigheid voor Twente willen benutten.

Cyberbeelden

Vanuit de politie werden er periodiek en op aanvraag cyberbeelden opgemaakt met data op basis van aangiftes en meldingen. Deze cyberbeelden konden ook per gemeente worden aangeboden. Sinds begin 2025 wordt dit vanuit de politie niet meer aangeboden. De politie onderzoekt op welke wijze ze cyberbeelden (weer) beschikbaar kunnen stellen en op welke wijze (doorontwikkeling). Het expertteam is bij dit proces betrokken. Het doel blijft om gemeenten een goede informatiepositie te verschaffen op basis van cijfers en met de cijfers het thema tastbaar en onderwerp van gesprek te kunnen maken.

Handelingsperspectieven en interventies

Het veiligheidsnetwerk Oost-Nederland is in de afrondende fase van een overzicht van bewezen interventies per doelgroep (jongeren, mkb en minder digitale vaardigen). Na oplevering zal het expertteam deze delen met de gemeenten, inclusief het aanbod om actief mee te denken, helpen en het leggen van contacten op aan de slag te gaan met interventies.

Week van cyberveiligheid en echt niet vandaag

Van 18 t/m 24 november 2024 is de Twentse week tegen digitale criminaliteit georganiseerd. Met middelen van de overheids campagne 'laat je niet interneppen' is op diverse manieren in de week aandacht gevraagd voor het thema. Onderdeel van de campagne was het delen van een slachtofferverhaal om de impact van deze vorm van criminaliteit aan te tonen.

Op 2 april in 2024 en 2025 heeft Twente een actieve bijdrage geleverd aan de actiedag Echt niet Vandaag, met vele lokale acties op of rondom de actiedag. Naast de impact van de lokale acties zelf merken we dat de samenwerking die hierbij benodigd is tussen partijen bijdraagt aan netwerkvorming rondom het thema om de samenwerking meer met elkaar op te zoeken.

Hackshield / Risk Factory

Sinds sept. 2022 zijn 7 Twentse gemeenten aan de slag met Hackshield. Zij hebben een campagneperiode gedraaid en met verschillende diverse lokale acties lokale jeugd en onderwijs aangespoord om met Hackshield aan de slag te gaan. Met behulp van een CCV subsidie en in samenwerking met Hackshield draait er op de Risk Factory een scenario rondom digitale veiligheid. De tweede helft van '25 wordt ingezet op het bereiken van de jeugd en de docenten die op bezoek komen bij de RF, om hen ter plekke aan te sporen ook thuis en in de klas met de andere thema's aan de slag te gaan om zo tot een verlengd leereffect te komen en tevens het aantal 'cyberagents' bij de Twentse gemeenten te vergroten. Daarnaast is het expertteam met Hackshield in gesprek om te komen tot een vraag en aanbod in Twente om gastlessen in het basisonderwijs te verzorgen.

Congres Twente cybercrime

Het voornemen om een Twentebreed congres te organiseren t.b.v. deskundigheidsbevordering en netwerkrelaties is doorgeschoven naar 2026. Dit om voldoende capaciteit en voorbereidingstijd te hebben om te komen tot een groot congres met regionale impact.

re_B00TCMP

Op 10 mei heeft de re_B00TCMP in Enschede plaatsgevonden. Een evenement waarbij jong IT talent (en hun ouders) tussen 12 en 25 een dag lang zijn meegenomen in de kansen en bedreigingen die hun grote digitale vaardigheden met zich meebrengen. Deze interventie is voortgekomen uit het preventie met gezag project in Enschede en door de gemeente uitgevoerd. Onder de deelnemers zaten niet alleen inwoners van de gemeente Enschede maar ook elders vanuit Twente.

Aanpak expose groepen

Tijdens een bijeenkomst in januari '25 met gemeente- en politiecollega's is deze thematiek besproken met o.a. een presentatie vanuit de politie. Op dit moment loopt er een afstudeeronderzoek intern bij de politie district Twente op dit thema en een probleemanalyse t.b.v. een studieproject veiligheid & digitalisering van de projectleider van het expertteam. De uitkomsten hiervan worden betrokken bij de keuze van het expertteam op welke wijze dit thema in Twente in de samenwerking een vervolg kan krijgen.

Evaringsdeskundigen

Daar waar mogelijk betreft het expertteam ervaringsdeskundigen in projecten of aanpak. Zo hebben we twee slachtofferverhalen in Twente opgehaald en uitgewerkt ten behoeve van de campagnematerialen. Tegelijkertijd blijft het lastig om slachtoffers bereid te vinden om een bijdrage te leveren, meestal vanwege schaamte.

En verder...

De projectenaanpak vormt voor het expertteam de basis van de samenwerking, maar is tegelijkertijd een dynamisch product. Het ontwerp ontwikkelt zich in snel tempo en we willen, daar waar de capaciteit dit toelaat, inzetten op nieuwe initiatieven / extra projecten om impact in Twente te maken.

... is de politie samen met het Saxion in gesprek over het starten van een 'learning community', waarbij het expertteam een rol speelt in de eventuele totstandkoming ervan. Het idee is om vanuit de basisteams van gemeenten de digitaal wijkagenten een koppel te laten vormen met een gemeentelijk collega, om onder professionele begeleiding actief met elkaar aan de slag te gaan op het thema en zo als gezamenlijke community tot belangrijke inzichten en werkwijzen te komen.

...hebben we in jan. '25 een waardevolle bijeenkomst gehad op de Twente Safety Campus met politie- en gemeentecollega's die een rol hebben het thema digitale criminaliteit. Dit heeft bijgedragen aan een nadere kennismaking, zowel persoonlijk als met de diverse rollen van gemeente en politie. Op basisteam-niveau heeft deze netwerkbijeenkomst gezorgd voor betere contacten tussen gemeente en politie.

...zijn er op lokaal niveau diverse mooie initiatieven op dit thema die niet voortkomen uit de regionale samenwerking. Zo zetten steeds meer gemeenten in op ondernemersbijeenkomsten rondom cybercrime en worden er interne bewustwordingsacties georganiseerd. Best practices worden door het expertteam verzameld en gedeeld met alle gemeenten. Zo delen we in de tweede

helft van '25 bijvoorbeeld een blauwdruk voor het organiseren van een lokale ondernemersbijeenkomst of een interne lokale bewustwordingsdag.

...gaat de projectleider zijn afstudeeronderzoek richten op de rol van gemeenten binnen het thema cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit.

CONCEPT